

Vergrijzing van Grondwater; wat verstaan we daar onder, voor welke opgave staan we en wat is de status van de ontwikkelde 'indicator vergrijzing' daarbij?

In de discussie over de kwaliteit van grondwater wordt steeds vaker gesproken over *vergrijzing van grondwater*. Diverse recente onderzoeken laten zien dat in toenemende mate stoffen in het grondwater worden aangetroffen. Tegelijkertijd lijkt dit beeld niet altijd in overeenstemming met de huidige beoordeling van de KRW-grondwaterlichamen, die op enkele uitzonderingen na overwegend als goed worden beoordeeld.

Deze ogenschijnlijke tegenstelling roept belangrijke vragen op. Wat verstaan we precies onder vergrijzing van grondwater? Hoe verhoudt dit zich tot de bestaande beoordelingssystematiek? En welke aanvullende instrumenten zijn nodig om veranderingen in de grondwaterkwaliteit eerder en beter te signaleren?

Om hierover gezamenlijk kennis, inzichten en ervaringen uit te wisselen organiseren wij deze kennisspecial; Vergrijzing van Grondwater; wat verstaan we daar onder, voor welke opgave staan we en wat is de status van de ontwikkelde 'indicator vergrijzing' daarbij?

Tijdens deze bijeenkomst besteden we onder meer aandacht aan:

- de actuele stand van zaken van de grondwaterkwaliteit in Nederland;
- ervaringen uit meetnetten en early-warning monitoring;
- de nieuw ontwikkelde indicator voor vergrijzing van grondwater;
- ontwikkelingen rondom signaleringsmeetnetten voor grondwater;
- initiatieven om te komen tot beter inzicht in bronnen die bijdragen aan vergrijzing en in emissieroute;
- de wijze waarop deze inzichten bijdragen aan handelingsperspectief voor grondwaterbeheer.

Het doel van deze kennisspecial is om gezamenlijk te komen tot beeld- en oordeelsvorming, kennis en ervaringen uit te wisselen en handelingsperspectieven voor de toekomst te verkennen.

Reserveer alvast de datum in uw agenda. Binnenkort ontvangt u de formele uitnodiging (in outlook) met het definitieve programma, de sprekers en praktische informatie

Aanleiding en achtergrond

In de dialoog over de kwaliteit van grondwater wordt steeds vaker gesproken over vergrijzing van grondwater. Daarmee wordt in algemene zin bedoeld op een geleidelijke verslechtering van de grondwaterkwaliteit door de aanwezigheid en combinatie van steeds meer stoffen in het grondwater. Recente onderzoeken, waaronder [Rapport Grondwaterkwaliteit Nederland | Het Waterkwaliteitsportaal](#) en [Evaluatie van het Early Warning Meetnet in grondwaterbeschermingsgebieden Vitens \(2021-2025\)](#), laten zien dat in toenemende mate stoffen in het grondwater worden aangetroffen.

Tegelijkertijd ontstaat hierbij een opvallende paradox. Hoewel professionals in het werkveld signaleren dat de grondwaterkwaliteit onder druk staat, worden de meeste [KRW grondwaterlichamen](#) nog steeds als goed beoordeeld. Dit roept belangrijke vragen op. In hoeverre geeft de huidige beoordelingssystematiek een volledig beeld van de ontwikkelingen in de grondwaterkwaliteit? En hoe kunnen subtiele, maar structurele veranderingen eerder zichtbaar worden gemaakt?

Ook de Studiegroep Grondwater heeft deze ontwikkeling onderkend. In het advies [Grondwater onzichtbaar en onmisbaar](#) wordt geadviseerd om een indicator voor vergrijzing van grondwater te ontwikkelen, waarbij nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de gecombineerde effecten van verschillende stoffen en mengseltoxiciteit.

In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hebben Ambient en Deltares hiervoor gezamenlijk een [Indicator voor vergrijzing](#) ontwikkeld. De ontwikkeling bevindt zich inmiddels in een afrondende fase. Daarmee ontstaat een nieuw instrument dat beheerders kan ondersteunen bij het vroegtijdig signaleren van veranderingen in de grondwaterkwaliteit en het tijdig identificeren van opgaven voor de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn.

Doel van de kennisspecial

Deze kennisspecial brengt beleidsmakers, beheerders, onderzoekers en drinkwaterbedrijven samen om kennis, ervaringen en inzichten uit te wisselen. Doel is om gezamenlijk te werken aan beeld- en oordeelsvorming rondom vergrijzing van grondwater, lessen uit de praktijk te delen en handelingsperspectieven voor de toekomst te verkennen.

Onderwerpen die aan bod komen

Tijdens de bijeenkomst wordt ingegaan op:

- de actuele toestand en ontwikkeling van de grondwaterkwaliteit, mede op basis van resultaten uit provinciale meetnetten en early-warning monitoring;
- de achtergrond, ontwikkeling en beproeving van de nieuwe indicator voor vergrijzing van grondwater, waaronder praktijkervaringen uit Gelderland;
- de ontwikkeling van signaleringsmeetnetten waarmee veranderingen in grondwaterkwaliteit eerder kunnen worden vastgesteld;
- mogelijkheden om signalering beter te verbinden aan toezicht, vergunningverlening en toelatingsbeleid;
- initiatieven om potentiële bronnen van bodembelasting en toekomstige grondwaterverontreiniging beter in beeld te brengen;
- de wijze waarop deze ontwikkelingen een plek kunnen krijgen binnen [Grondwater in beeld: jaarlijkse rapportage over het grondwatersysteem | Informatiepunt Leefomgeving](#) en kunnen bijdragen aan betere communicatie richting bestuurders, beleidsmakers en burgers.

Deze kennisspecial biedt daarmee niet alleen inzicht in de nieuwste kennis en instrumenten, maar ook een platform om gezamenlijk te bespreken hoe vergrijzing van grondwater tijdig kan worden gesignaleerd en hoe hier vanuit beleid, beheer en uitvoering effectief op kan worden gehandeld.